

Kota

Perinteinen kota on intiaanien [tiipiiden](#) kaltainen asumus, joka voi olla joko kartion muotoinen tai puolipallomainen(dome). Kotaa käytetään edelleen ympärivuotisena asumuksena alkuperäisasukkaiden nenetsien parissa Siperiassa. Myös saamelaiset ovat käyttäneet kotaa muinoin ympärivuotisena asumuksena. Kota kootaan riuista ja keskelle laitetaan joko avoin tulisija tai kamiina. Kota peitetään nahalla, kankaalla, kaarnalla tai maa-aineksilla. Kodan voi tehdä myös nykyaikaisemmista materiaaleista eristeineen kaikkineen, kuten kuvissa. Kota on varteenotettava vaihtoehto asumismuoto halpuutensa puolesta.

□

Sisällys

- [1 Pistekota](#)
  - [1.1 Materiaalit](#)
  - [1.2 Pystyttäminen](#)
- [2 Savuongelmat](#)
  - [2.1 Maakota](#)
  - [2.2 Telttakota](#)
- [3 Rihmastolaisten rakentamia](#)

Pistekota

Materiaalit

- Xm **puuriukuja**
- 1 sylin pituisia **puunkuorilevyjä**

- koivun tuohi
- männyn koskut
- kuusen koskut

- 1 x 1,6 kyynärän **turpeita**

- ruohokenttäturpeet ovat parhaita, kuivan maan sammalturpeet toiseksi parhaita! Suoturve imee vettä kuin sieni eikä siksi hyvä.

Pystyttäminen

Paulaharjun mukaan muinoin piste- ja turvekodat pystytettiin alkuaan isojen kuusien alle rinteeseen. Luultavasti sen takia että kuusi luo lämpimän ja suhteellisen kuivan mikroilmaston oksiansa alapuolelle. Kuusen oksat myös hajoittavat savun mahdollisten vihollisten näköpiiristä ja estävät savuaukon kohdalla tuulemasta siten ehkäisten savuttamista. Kuusen alla usein on myös kuivaa koska kuusi vie kaiken veden maasta. Kodan voi toki rakentaa myös aukealle ja se onkin

paloturvallisempaa sillä kuusen neulaset ovat erittäin helposti syttyviä! Jos poltat vain koivua kodassa on palovaara olematon koska koivu ei sisällä pihkaa eikä kipinöi kuten havupuut.

Kaada kaikki puut kuusen läheisyydestä jotta mahdollinen tulipalo ei leviä lähipuihin ja -metsään!

1. Kuusesta karsitaan kaikki kuivat ja kuolleet alaoksat pois. Maasta kaivetaan pintahumus pois ja kivennäismaa esiin, puun juuria varotaan vahingoittamasta.
2. Riu'ut (koivua?) ladotaan kuusta vasten siten että ensimmäiset niistä (3-5 kpl) ovat päistä haaroittuneet ja ne lukitaan toisiinsa. Kodan ei kannata olla jyrkkä koska silloin turpeet valuvat pois paikoiltaan.
3. Kuorilevyt asetetaan niin että ylemmät ovat alimmaisten päällä ja keskenään lomittain. Luultavasti järkevää on laittaa ne sivusuunnassa joka toinen eri puoli ulospäin.
4. Kuusiriukuja voidaan laittaa tukemaan kuorilevyjä. Omaa luovuutta voi käyttää!
5. Turpeet (1 x 1 2/3 kyynärää) ladotaan lomittain päreiden tai kattotiilien tapaan puunkuorilevyjen päälle. Ruohoturpeet asetetaan ruohopuoli kotapuuta vasten.
6. Päälle asetetaan vielä paksumpia (halkaistuja?) kuusenriukuja.

Savuongelmat

Usein puurakenteisessa isossa kodassa ongelmaksi muodostuu savu, se ei poistu niin hyvin kuin kodissa yleensä. Savu jää leijailemaan pään korkeudelle, oven yläkarmin kohtaan. Pieni tuli ei saa isossa tilassa ja pienen savuaukon ollessa korkealla aikaiseksi riittävästi lämmintä savua, joka jaksaisi kohota ylös ja ulos. Seuraaviin kohtiin kannattaa kiinnittää huomiota:

- Usein rakennetaan tulen yläpuolelle kupu, josta lähtee putki katolle.
- Kuvun koko noin 1 m x 1 m x 1 m.
- Putken halkaisija em. kokoiselle noin 30 cm.
- Kiinnitys kattorakenteista ketjuilla tai tukemalla tulisijaan, em. kokoiselle n. 60 cm korkeuteen tulisijasta
- Ilmaa palamiseen tulisijan läpi aukoista lattian alta tms. vähintään em. savutorvelle vähintään 60 cm poikkipintoa-alan verran.

Savuttamisen syynä voi myös olla tuulinen paikka, jolloin tuuli estää savun pääsyn ulos ja se jää kiertelemään kotaan. Tämä on huomattu kokeellisessa arkeologiassa Helsingin Pukkisaarella.

Maakota

Maakota(earthlodge) on ollut käytössä Amerikan tasankointiaaneilla pysyvämpänä asumismuotona kuin tiipiit. Niitä on käytetty erityisesti talviasuntoina.

- [Maakodan rakentaminen](#)

Telttakota

[Telttakodan rakennusohjeet](#)

Rihmastolaisten rakentamia

- [Shelter](#)
- <http://fi.wikipedia.org/wiki/Kota>

Kolmikerroksinen kota, rakentaja Heikki

Kaksikerroksinen kota, rakentaja Heikki